

Izabela Jarosińska

"Rękopis znaleziony w Saragossie" rozpisany na głosy, Maria Cieśla, "Pamiętnik Literacki" z. 4 (1973) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 17/52, 203

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) CIEŚLA Maria: Folklorystyczny aspekt "Króla-Ducha" Juliusza Słowackiego. W: Ludowość dawniej i dziś. Studia folklorystyczne pod red. R. Górskiego i J. Krzyżanowskiego. Wrocław 1973, Oss., s. 57-77.

Na przykładzie mistycznego poematu Słowackiego autorka podejmuje próbę określenia zasady, na jakiej funkcjonuje u poety pierwiastek folklorystyczny. Analizę tych elementów potraktowano w sposób skrótowy, przedstawiając wybrany materiał w trzech grupach: 1) wątki i motywy baśniowe oparte na podaniach ludowych oraz luźne motywy o charakterze baśniowym; 2) motywy związane z obrzędami rodzinnymi i dorocznymi oraz towarzyszącymi im wierzeniami; 3) luźne motywy o podłożu folklorystycznym, w różny sposób wykorzystane w poemacie. Motywy folklorystyczne zostały przez Słowackiego stopione z elementami antycznymi w sposób nie wywołujący wrażenia anachronizmu, podporządkowany historiozoficznej idei poematu.

BP/52/23

El.J.

(II) CIEŚLA Maria: "Rękopis znaleziony w Saragossie" rozpisany na głosy. "Pamiętnik Literacki" 1973 z. 4 s. 43-68.

Przedmiotem rozprawy jest analiza różnych warstw składających się na - skomplikowaną choćby przez swą szufladkowość - powieść Jana Potockiego. Autorka wskazuje na wielorakie źródła zawartych w tekście motywów fantastycznych i baśniowych, wydobywa zawarte w powieści aluzje do współczesnych Potockiemu, a modnych, romansów sentymentalnych, awanturnych, gotyckich, obyczajowych i filozoficznych. I o ile wymienione ohwyty interpretuje jako pastisz - czystą zabawę literacką, o tyle - stwierdza - w swej warstwie satyrycznej "Rękopis" niesie treści serio: walkę z szeroko rozumianym fanatyzmem i nietolerancją. Choć znaleźć dla tej, tak wieloznacznej, powieści określenie, które obejmowałoby różne jej przekroje, autorka proponuje nazwę "powieść ludyczna".

BP/52/24

I.J.